

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۲/۰۶/۱۷

عبدالغفور ليوال

له راتلونکي "تاریخ" څخه پند اخیستل

مه حیرانیري، هو! راتلونکی تاریخ بنییم.

هوینیار بشریت دي باور ته رسېدلی، چي نور نو له تیر تاریخ څخه د پند اخیستلو کیسه زړه شوي ده، بنایي له راتلونکي تاریخ څخه پند واخلو او خپل نن و سبا جوړ کړو.

کیسه داسی ده:

تر ابن خلدون روسته ورو ورو دا تیوري پیاوړي شوه، چي ټولنه هم د یوه بیولوژیک - فیزیکی ارگانیزم په شان خپله قانونمندی لري. که دغه قانونمندی په پام کې ونیول شي او د تاریخ بدلونکیو عناصرو تقابل، تعامل، تکر او خپلمنځي اړیکي تحلیل شي، نو د راتلونکي ټولنیز تاریخ وړاندوینه شونی ده.

د شلمې پېړۍ بیولوژي، ټولنپوهنې، ارواپوهنې او فیلسوفی دا هم پرې ورزیاته کړه، چي د ټولنیز شعور تکامل کت مټ په فردي شعور کي د تکامل په شان ده. هماغسې چي اپګزیستنسپالیزم انسان (وګړی) پر خپل ماهیت جوړولو محکوم و ګاڼه، د وګړیو مجموعه یي هم د خپل ګډ برخلیک په سمه ټاکنه، د بشري ژوند د شرایطو بڼه کولو یا "ګډ ماهیت" په ټاکلو کي وړ و پیر وګڼل.

که د همدغي تیوري پر بنسټ، د مشروطیت او امانی دورې تر راپرځېدو روسته د افغانستان او افغانانو (راتلونکی تاریخ) تحلیل شوی وای، نو وطن به بیا راپرځېدلای نه وای.

د بنکېلاک دسیسه، له عقیدې او دین څخه استخباراتي ګټنه، دوینمن، خپل ظرفیتونه او دغو ظرفیتونو ته د بنکېلاک د اړتیا پېژندنه، د "بېل یي کړه، اېل یي کړه او بنکېل یي کړه!!!" پرلپسې لوبه، د کورنیو شخړو د چاغولو تکنیکونه، لوړه، اقتصادي سرچینې، ستراتیژیک ځای ځایګی ... او داسی نور سلګونه ټوټي (مقطعات) که سره پتری شوي وای، نو یوه قدنما هینداره ترې جوړېده، چي د نن سبا روانې پېښې به په کي اتیا یا نوي کاله مخکي بنسکارېدلای او مور به یي چاره لا هماغه وخت کړي وای.

اوس به یوه خبره درته وکړم،

که پر علمي بنسټونو همدا اوس هم دا هرڅه سره څنګ په څنګ کړو، د راروانې نیمې پېړۍ پېښې له ورايه په کي لیدلای شو، خو ویره څه ده؟

اول:

هیڅوک به یي ونه مني.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولی

دويم:

د راتلونکي تاريخ شنونکي به تکفير شي.

درېيم:

افغانان به د نورو هوبنبارو ملتونو په شان د خپلي سمي راتلونکي د جوړولو لپاره فکر، وينا، اراده او گډه اينرژي يوځای سره ونه کاروي.

ځکه،

دوی مثل لري:

چې په ما شوه د دنیا تېره، خدایه مه کړي د دنیا دېره!

د پاڼو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلېکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ